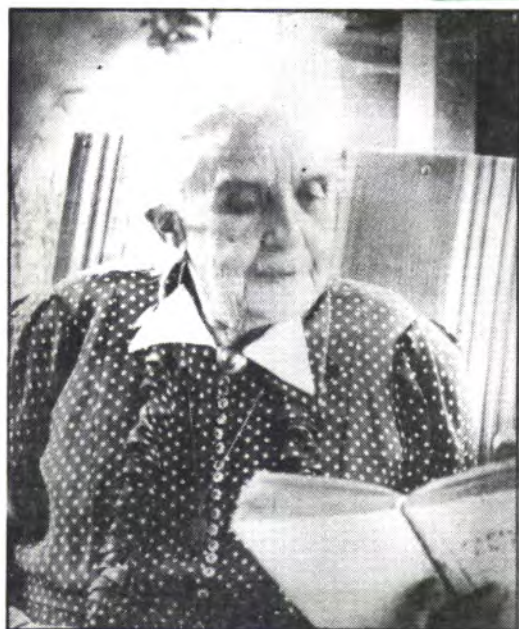

Lluchmajor

MARÇ 1983

de pinte en ample

Número 19 - Preu: 60 Ptes.

MARIA ANTONIA SALVA, VISTA PELS POETES ACTUALS

Poetes i estudiosos de la literatura mallorquina intervingueren el passat 4 de febrer en una taula rodona sobre la figura humana i la poesia de Maria Antònia Salvà.

Hi eren presents Josep M. Llompart, Miquel Gayà, Miquel Pons, Damià Huguet i Damià Pons.

Per l'interès del tema, oferim a través de les nostres pàgines un extens resum de l'acte.

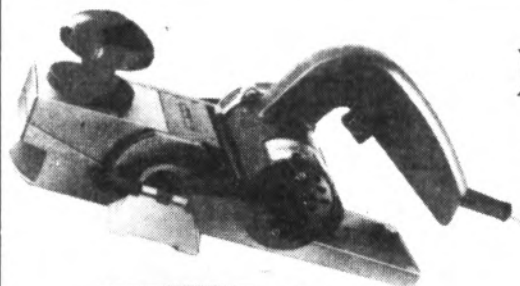

EMPRESSES *Fullana*

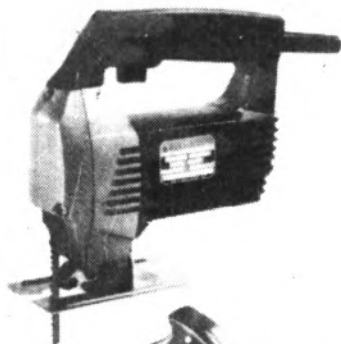
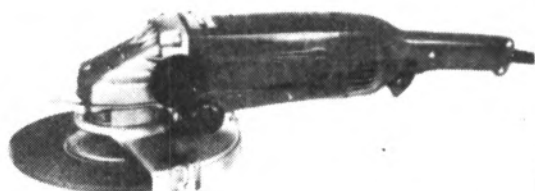
UNA EMPRESA MODERNA
AL SERVEI DE LA CONSTRUCCIO

Convento, 157 - Tel. 66 04 60
LLUCMAJOR

FERRETERIA

DROGUERIA - ARMERIA

Can Jaber

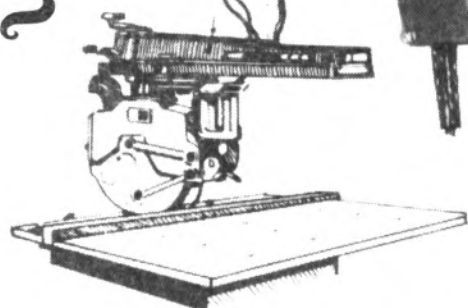
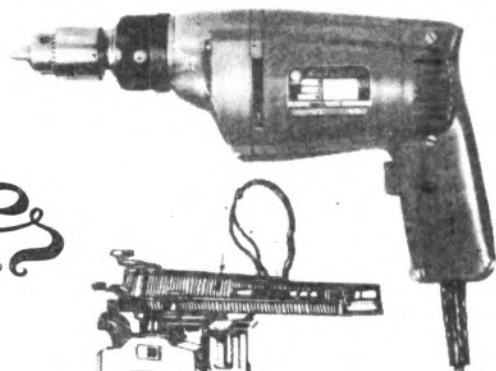
TOT EN BRICOLAGE

EINES

P.L. ESPANYA N°47

Llucmajor

TEL. 66 04 43

ASSOCIAT A

FERBA

FERRETERIA BALEA
S. COOP. L.T.A.

Revista mensual.
Depòsit legal PM 350-1.981
Any II.

EDITA:

Obra Cultural Balear de
Lluçmajor.

INFORMACIO I PUBLICITAT:

Carrer Esperança, 2
(Lluçmajor).

DIRIGEIXEN:

Catalina Font i
Maties Garcías.

COL.LABOREN:

Ignasi Barceló.
Miquel Barceló.
Jordi Bayona.
Francisca Capellà.
Miquel Cardell
Joan Clar.
Sebastià Coll.
Bartomeu Font.
Antoni Garau.
Coloma Julià.
Guillem Oliver.
Jaume Oliver.
Margalida Palou.
Miquel Sbert.
Tomeu Sbert.
Catalina Serra.
Joan Socias Socias.
Arnau Tomàs.
Francesc Verdera.

SECCIO ESPORTIVA:

Coordinador:

Joan Quintana.

Col.laboren:

Jaume Clar.
Joan Clar Coll.
Jaume Manresa.
Bartomeu Trobat.
Bernat Vadell.

FOTOGRAFIES:

M. Clar.
Fermín.
C. Julià
Mut Fotos.

IMPRIMEIX:

Edicions Manacor, S.A.
C/ Retiro, 2 - Manacor.

EDICIO TANCADA EL
24 DE FEBRER

EL PENSAMENT DE LA
REVISTA S'EXPRESSA
NOMES A TRAVES DE
L'EDITORIAL.

El millor homenatge

Certs homenatges als escriptors fan, sovint, olor d'encens. D'encens de funeral, per ser més exactes. Es com si se'ls reduís al que tenen de passat, d'esveït, de mort. Això passa quan aquests homenatges queden tancats en florilegis vacus i, des de les trones, es fa retòrica vana i intrascendent.

No voldríem que aquesta plaga afectàs massa greument l'homenatge a Maria Antònia Salvà. Per aquesta raó creim que, en el 25è aniversari de la mort de la poetessa, els llucmajorers hem de mirar manco allò que hi ha de funerari en la data i centrar la nostra atenció en els aspectes més recordables, més presents de la producció poètica de la nostra autora. Dit en poques paraules, hem de mirar de passar gust amb l'obra de Maria A. Salvà. Perquè la literatura, en definitiva, és alhora plaer i aprenentatge.

Per arribar a aquest punt, necessàriament s'ha de complir una evidència, sovint oblidada en fer homenatges: és necessari llegir. Per això, el millor homenatge que podem fer a Maria Antònia Salvà és donar a conèixer la seva obra. Cap a aquest objectiu s'encaminen iniciatives com l'edició del calendari, la taula rodona o la pròxima publicació d'un opuscle de "LLUCMAJOR" on literats dels Països Catalans analitzaran la poesia de l'escriptora llucmajorera. Igualment s'ha de mencionar el que serà una eina d'utilitat a totes les escoles: el llibre que preparen els nostres company Jaume Oliver i Miquel Sbert, amb el patrocini de l'Ajuntament. L'objectiu del treball és donar als escolars una antologia de poemes amb uns comentaris i unes propostes de treball.

Feines com aquestes —i moltes altres— fan falta perquè l'obra de Maria Antònia Salvà sigui coneguda adequadament. Tenim l'esperança que així es pot anar formant un públic lector per a tota la literatura catalana i universal.

Autoritats i polítics també tenen un homenatge pendent: dins un país de cultura no normalitzada haurien d'ampliar i fomentar l'ús de l'idioma a tots els àmbits, cosa que no solen fer-ho tots.

Finalment, quatre mots per a uns envejosos que no poden consentir la nostra feina: sàpiguen que "passam" olímpicament de les repetides provocacions per entrar en polèmiques. Si a ells els interessa anar de bregues i discussions (perquè és l'única manera de fer-se notar), nosaltres tenim molt gelós el nostre temps per fer feina i divertir-nos. Així que res de batalletes ni una paraula més sobre la qüestió. Tanmateix, darrera aquests subjectes tot és inútil. Perquè com diuen: "Qui renta es cap a s'ase...".

NOTICIES LOCALS

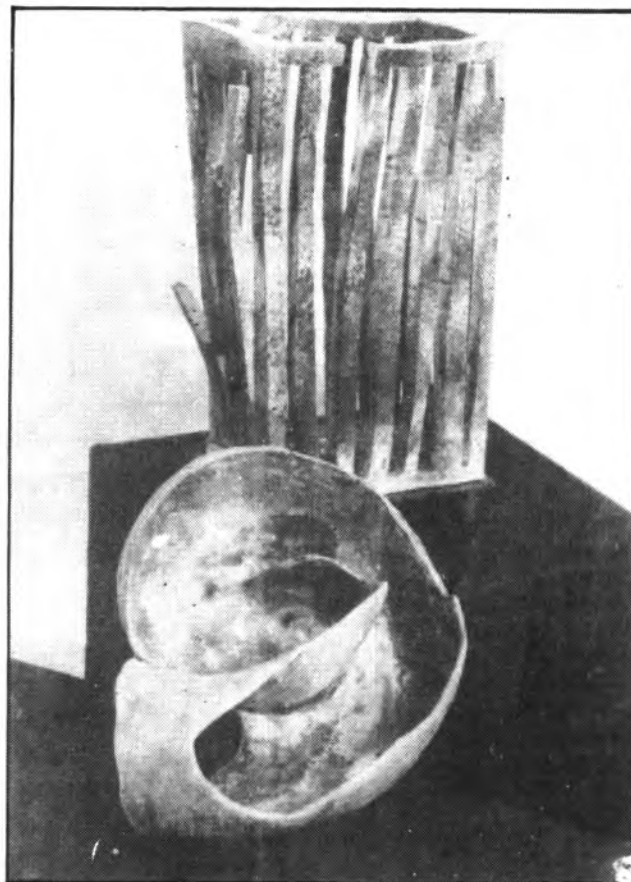
REPRESENTACIO DE "SA PESTA" PER UN GRUP D'ALUMNES DE L'INB.

Un grup d'alumnes de 2n i 3r. de l'Institut "Maria A. Salvà", dirigits per Damià Pons, catedràtic de català, ha format un grup de teatre "Xiuxiueig" i després d'un mes escàs d'assaigs han representat l'obra de Pere Capellà "Sa Pesta", participant així al "Primer Concurs escolar de teatre" que ha organitzat la "Conselleria d'Educació i Cultura" per tal de promocionar el teatre a les escoles. Entre els 6 grups que s'han de seleccionar per a la darrera actuació al Teatre Principal de Ciutat s'han de donar 3 premis de 100.000, 50.000 i 25.000 pts. en material escolar per als centres dels participants guanyadors.

"Sa pesta" és una obra condicionada pel context polític de l'època, planteja una crítica ferotge contra la corrupció del poder, a base d'una ironia i paròdia pròpies de Pere Capellà.

EXPOSICIO DE CERAMICA.

Del 2 al 18 de febrer a La Galeria Moyà de Ciutat, Na Maria de la Llum Vallès va fer una brillant exposició de ceràmica avant-guardista. No ens extenem sobre aquesta notícia però

des d'aquí felicitem tan encertada iniciativa i li desitjam una pròspera continuïtat.

CONFERENCIA D'EN JAUME OLIVER.

En el Centre d'estudis de la Unió Mallorquina a Ciutat el Ilucmajorer i Dr. Jaume Oliver Jaume, Illicen-

ciat en pedagogia i col·laborador d'aquesta revista, dia 17 de febrer pronunciarà una xerrada-col·loqui sobre el tema "EDUCACIO I AUTONOMIA. ANALISI DEL MODEL SUIS".

Entre els assistents hi havia: el Sr. Albertí, el Sr. Garí, el Sr. Capó i com a moderador el Sr. Miquel

Coll, que no cal dir que també es Ilucmajorer com el mateix que cobria la informació, en Joan Socias. Quedaria bé dir que entenguérem que els Suïssos utilitzen la Veu del seu cantó sense preocupar-se que si n'emprassin una altra els entendrien a més ampla estensió.

Seria convenient que En Jaume ens contàs per a tots nosaltres qualcuna d'aquestes cosetes.

NOVA EXPOSICIO- VENDA A LA PARRÒQUIA.

Després de l'èxit de l'exposició-venda d'articles per a les obres de la Parròquia celebrada durant les Fires, entre el 24 de març i el 24 d'abril es repetirà l'experiència per donar sortida a una sèrie de productes remanents. La venda s'efectuarà a la Parròquia, els dies laborables de 18 a 21 hores i els festius de 10 a 13 i de 18 a 21.

ES DARRERS.DIES.

Es dijous jarder es grup d'Esplai i s'Ajuntament organitzaren sa primera rua Ilucmajorera. Feia un fred que trepanava però tanmateix tots es disfressats hi volgueren anar. Per esser es primer pic va sortir la mar de bé, va ser una verdadera festa de carrer. Hi va haver una carrossa de pirates que ha-

BAR

MENJAR CASOLA

GRAN VIA

TEL. 66 01 63
LLUCHMAJOR

PREPARAM
PLATS
PER
DUR-SE'N

PAELLES D'ENCARREC

Bar GRAN VIA
LLUCMAJOR

*Les invitamos a la inauguración de
nuestro nuevo local*

BAR - RESTAURANTE TROPICAL

sito en Avda. Carlos V, s.n. de Ilucmajor
*que tendrá lugar día 3 de Marzo
de 1983, a las 6'30 de la tarde*

LE AGRADECEREMOS SU VISITA

vien fet ets alumnes d'ets Freres i una altra tota exòtica plena d'alumnes de "ball de bot" d'En Tomeu Bergas, una comparsa de pallassos que eren es monitors d'ets grup d'Esplai i el pare Pep vestit de frare de l'any u que repartia estampetes. S'Obra Cultural Balear també va participar vestida de llocada venturera. Ens ho passàrem

molt bé i voldríem que aquesta festa es convertís en tradició.

Es darrer dia de Carnaval, com cada any s'O.C.B va anar a enterrar es Carnaval, amb una alulea de trons, de crits i d'al.lots i després una gran flamada acabà aquests darrers dies.

OCB.

NOTA DE LA REDACCIO

Al passat núm. 18 de la nostra revista, en la reproducció de la poesia de Tomeu Sbert "Visquen" els reis", diu que aquesta poesia fou recitada pel nin Joan Lainez Gualda, hauria d'haver dit que fou recitada pel nin Antoni J. Salvà Pizà.

**FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

*Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29*

RESTAURANT GRAN VIA

**NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS**

Informació: 66 03 17

PETITONS

ARTICLES
INFANTILS

LLISTES DE
NAIXEMENTS

Plaça Espanya, 46 - LLUCMAJOR (Mallorca)

Framon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:
Ctra. Llucmajor-Porreras, Km. 1
Teléfono 66 08 37
LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:
Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05
MANACOR

Plaça Espanya, 11 bis.

Born, 7 Tel. 66 02 75

JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES

Olegario

TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

S'Arenal

Tomeu Sbert.

EXIT CARNAVALESC.

Se celebrà l'anunciat Carnaval Platja de Palma (Ciutat i Lluçmajor) en la setèma edició. Organitzà l'Agrupació d'Hotelers que presideix Bartomeu Xamena i la festa estigué bastant bé. Un poc de mal temps durant hores abans de començar per després espavilar-se la diada i fins i tot brillà el sol.

Unes deu mil persones presenciaren la festa. Sortida d'una llarga caravana des del Club Nàutic S'Arenal per seguir per carrers: Miramar, Republicans i Avinguda Nacional fins a la Plaça de les Meravelles, on un Jurat es pronuncià en donar triomfadors dels concursos de carrosses, cavallistes, disfresses, comparses i altres coses.

El Jurat estigué presidit per Paulí Buchens Adrover, president del Foment de Turisme junt amb Bartomeu Xamena i el regidor de Ciutat, Paco Leza y Maria Carme Salord, Josep Córcoles, Antoni Hevia, Salvador Garcia, Maria Rosa Bueno, i els turistes entesos amb això de carnavals ano-

menats Pierre Mazurelle, Odile Roth, Henrich Liasusen i Maria Matetiny.

Foren triomfadors destacats els representants de la Porciúncula, Col·legi de Sant Vicenç de Paül, Ca'n Verdera, entre altres. El primer premi de carrosses estava dotat amb vint mil duros.

ELECCIONS MUNICIPALS

Molt s'està parlant per S'Arenal (tant a la part de Ciutat com de Lluçmajor) de les properes eleccions municipals. Es parla de candidats, de llistes, de partits polítics, de grans il·lusions per arreglar coses en cas de sortir elegits els aspirants a formar part dels Ajuntaments respectius. El pròxim mes podrem dir ja més coses concretes sobre aquest tema.

NOU BANC.

El "Banc Exterior" ha obert noves oficines al carrer Miramar, zona llucmajorera. El director és Francesc Manresa Servole. Oficines molt ben situades i montat tot segons exigències modernes. Benvinguts.

S'Estanyol

Eleccions en el Club Nàutic

Creim que varem fer curt quan dèiem el mes passat que el Club Nàutic era polèmic com sempre, perquè la veritat és que "és més polèmic que mai". Efectivament, tal com anunciàrem se celebraren les eleccions. Unes eleccions que estan impugnades, i que, a hores d'ara no sabem si la Federació de Vela s'ha pronunciat sobre el particular.

Segons els papers, la candidatura del senyor Pere Pujol va guanyar va guanyar per una vintena de vots. Deim damunt els papers perquè segons la candidatura del senyor Ginart el resultat no és just perquè hi ha hagut defecte de forma... de formació de taula receptora de vots.

Quan se convocaren eleccions, se designaren persones adequades per dues taules, una per recepció de candidatures i una altra per recepció de vots, donant per descomptat que els socis,

que formaven part d'una taula no se presentarien a les eleccions. I no fou així. Alguns dels socis designats dimetiren de la feina que se'ls havia encomenada per poder-se presentar amb una altra candidatura. I aquí començà el calvari, perquè per cuidar-se de les taules no s'havia pensat a nomenar suplents. Per tal que se celebrassin les eleccions i no haver de tornar a convocar Junta General se feren uns certs "arreglos" que més haguera valgut que no se fessin, a la vista dels resultats.

Conclusió: nervis, malsofridura, males cares, rotlets, befes, "guanyadors", "perdedors", notaris per donar fe de les anomalies, etc. Tot situacions que no beneficien en res l'esport nàutic, que no suposa que és la principal finalitat del Club.

Guillem Oliver.

Una de les carrosses del "VII Carnaval Platja de Palma".

Foto Alfonso Díaz.

MATERIALS DE CONSTRUCCIO ANTONI VIDAL

AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

LLUCMAJOR

Foravlla

Els adobs encara són rentables

El passat dilluns, dia 14 de febrer, al local de la Caixa d'Estalvis "Sa Nostra" i organitzada per la "Cooperativa Agrícola y Ganadera" de Lluçmajor (Cooperativa Nova) es va donar una conferència a càrrec del Sr. Ramon Molné, enginyer agrònom de l'empresa nacional de fertilitzants "ENFER-SA".

La conferència es va donar en català del Principat, la qual cosa no va causar cap transtorn als assistents, sino tot el contrari, va facilitar l'enteniment de la terminologia emprada entre els agricultors, ja que pràcticament és la mateixa que la d'aquí.

El Sr. Molné primerament ens va parlar del perquè de l'actual encariment dels adobs (abonos) culpant d'aquest fet a un dels derivats del petroli que s'empra per fabricar-los i que fins ara no s'emprava per altra cosa; actualment ja és usat per fer gas ciutat i això ha creat una demanda de nafta que ha encarat el producte. Malgrat això va aconseguir que a una finca a on es fa una inversió amb llaurat i preparació del terreny, amb llavors selectes, etc. També era necessari si es volen treure rendiment, gastar uns quants diners en adobs.

Va aconsellar l'urea en contra del sulfat amònic, ja que per aconseguir els mateixos resultats, encara que

fos més cara per Kgr. resulta més rendable.

Va parlar de diferents tipus d'adobs (nitrat potàsic, urea, sulfat amònic, i dels compostos 15-15-15; 12-24-12; 12-12-24, etc) dient-nos quin era el temps, la quantitat i la manera d'aplicar-los.

Parlant de la producció de cereals va dir que era convenient l'aplicació d'herbicides, cosa que va causar certa controvèrsia entre els mateixos pagesos, ja que segons un sector majoritari, si es tiraven herbicides no hi hauria menjar per a les ovelles.

LA TEORIA I LA PRACTICA,

BARALLADES.

Per aconseguir el màxim rendiment dels adobs, s'han de tirar per a un cultiu determinat i el terreny s'ha de dedicar únicament i de forma exclusiva a aquest cultiu, el mesclar cultiu és perdre rendibilitat. Aquesta afirmació que és acceptada per tot arreu com a vàlida pareix ésser que no ho és per a la generalitat d'agricultor del nostre del nostre terme ja que l'experiència els ha ensenyat que a causa de la pobresa del terreny de la marina i a la manca de pluges, és massa arriscat dedicar-se a un sol cultiu o activitat i que lo millor és fer allò

que des de sempre han fet els nostres avantpassats, cultivar al mateix temps cereals (blat, civada, ordi), fruiters (ametlers, garrovers) i pasturar-hi el bestiar (ovelles).

L'acte que va ésser molt concorregut es va tancar amb un sopar de germanor a Ca'n Tià Taleca on els pagesos seguien parlant dels seus problemes i de les possibles, encara que difícils solucions, tant per l'agricultura com per a la ramaderia. Es loable el que entitats, com la casa Enfersa, patrocinadora de l'acte, es dedicassin a la divulgació dels seus productes i l'orientació dels seus possibles consumidors.

Ignasi Barceló.

PER A LA SEVA
DECORACIO DEL SEU
ENMOQUETAT, RECORDI:

FOTO CLAR Perfumeria

Reportatges, Fotos d'estudi
carnets. . .

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFQUES
VENDA DE CARRETES. . .

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

Enquesta:

L'avortament, a debat

El tema de l'avortament és una qüestió d'actualitat. A pesar que el seu abast afecti tota Espanya pensam que també té un interès local ben evident.

Per aquest motiu, juntament amb l'article que en ha enviat una lectora de la revista, oferim una enquesta efectuada a representant polític, eclesials..., tot contestaren llevat del batle i el director de l'INB.

Convidam els nostres lectors a expressar el seu parer a través d'articles i cartes a aquesta revista.

PREGUNTA:

¿Quina és la vostra postura personal davant el projecte de despenalitzar l'avortament en els casos de perill de la vida de la mare, possibles malformacions del fetus o embaràs a causa d'una violació?

CONTESTES:

TOMEU FONT (RECTOR DE LA PARROQUIA).

Ens trobam davant una qüestió massa delicada (suposam fins i tot que es dubti de l'existència d'una vida pròpiament humana) per acceptar moralment o permetre legalment l'avortament.

El meu convenciment és que els coneixements mèdics estan massa avançats per no intentar abans resoldre els problemes que es presenten durant l'embaràs.

La primera preocupació que hauria de tenir l'estat seria la promoció de campanyes de mentalització i oferir els mitjans necessaris (que són molts) per evitar la possibilitat de l'avortament.

Crec que les esmentades campanyes no estan fetes.

GUILLEM MATHEU (PRESIDENT PARTIT CARLI A LLUCMAJOR).

El meu partit està en contra de l'avortament per assumptes morals.

En principi respectam la consciència de cadascun però respecte al projecte de despenalització de l'avortament hauríem de matisar cada punt.

En casos de perill de la mare consider que s'ha de salvar la mare en primer lloc.

Avortar per possibles malformacions del fetus creim que és immoral perquè ningú té dret a privar de la vida a una persona, pensant que ve malament.

En cas de violació creim que es pot evitar el mateix dia a base de procediment de neteja, més vàlids moralment.

ANA ESCODA (DIRECTORA DE L'INSTITUT DE FP.)

La meua postura personal davant el projecte de despenalització de l'avortament és, en els tres casos que s'assenyalen, a favor d'aquest projecte.

Crec que tractant-se de la vida de la mare o de la vida de l'infant, la vida de la mare està en plenes funcions, mentres que la del nin no-nat és encara no en plenes funcions (per exemple no parla, no hi veu etc...).

En cas d'haver d'escollir és millor optar per la vida adulta, que endemés és necessària per a altres persones.

En cas de malformacions és millor aturar el procés d'una vida que ve a una societat no preparada per acollir-la amb garanties de felicitat i èxit.

I en cas d'una violació, la dona ja ha sofert suficientment amb l'agressió personal. Tota correcció d'aquesta agressió serà alliberadora per a la dona afectada.

Voldria que aquest projecte quedàs reforçat amb mesures adequades perquè tota dona, tot matrimoni, pogués disposar de mitjans per fer de la seva

maternitat o paternitat una feina responsable, és a dir que hi hagués correcta informació per a tothom, en Centres de Planificació familiar, amb anticonceptius adequats a cada família, mitjans que fossin atesos per la Seguretat Social, etc... etc...

GUILLEM AULET (DELEGAT D'UNIO MALLORQUINA A LLUCMAJOR).

He de manifestar que el nostre partit, a l'espera del Congrés Constituent, no ha expressat encara una postura oficial quant al Projecte de Llei sobre la interrupció voluntària de l'embaràs.

Des del punt de vista estrictament personal existeixen manifestacions del President de la Comissió Gestora Sr. Albertí i d'un dels seus membres el Sr. Morey on són rebutjades les permissibilitats de l'avortament.

La meua postura per-

sonal davant aquest projecte és de rebuig, perquè consider l'avortament com un assassinat d'un ésser inofensiu i essent contrari a la pena de mort, conseqüentment prenc una postura adversa a l'esmentat projecte. No oblidem que els avanços de la Biologia Molecular afirmen que hom és un ésser humà des del moment de la fecundació i així ho entén l'Assemblea del Consell d'Europa, quan en Resolució 4.376 de 18-10-79 condemna l'avortament i declara el dret a la vida des del primer moment de la concepció-fecundació.

Per part dels comentaris dels mitjans de comunicació, presum que s'han manejat a la campanya a favor de l'avortament, unes xifres falses d'avortaments clandestins.

Endemés consider que si bé el Projecte es presenta com una concessió reduïda a uns pocs casos, en realitat representaria obrir la

porta per la qual es colarien gran nombre de casos que en principi no són contemplat en ella.

Crec que el camí correcte seria que l'Administració prengué mesures eficaçes de tipus social i econòmic per protegir la mare i el nin, que mereix el suport de la societat i de les autoritats i he de confessar que en aquest sentit no aprecii cap plantejament positiu.

LLORENÇ PONS
(SECRETARI DEL
PARTIT COMUNISTA A
LLUCMAJOR).

La trob incompleta, ja que hauria d'abrigar tots els casos i deixar a la lliure elecció de la parella i que no siguin els altres els qui planifiquin la seva vida. Totes les dones, deixant a part les excepcions, tenen l'ambició de ser mares, però no l'hem d'usar com a femella, com si fos una conilla.

Si volen evitar crims, com els anomena algú, que es facin conferències d'informació sobre anticonceptius i s'evitarien els avortaments, en la seva majoria.

JOAN MATAMALAS
(JOVENTUTS
SOCIALISTES).

L'opinió que expressaré és exclusivament personal.

Els tres casos concrets de despenalització de l'avortament van encaminats a solucionar possibles problemes d'indole social, econòmic, perill de la vida de la mare, fills subnormals o simplement la lliure elecció de la

dona a avortar en cas de violació.

Crec que aquests tres casos de despenalització no impliquen necessàriament que s'hagi de produir una major xifra d'avortaments, això significa únicament que certs sectors socials tendran unes condicions sanitàries dignes si és que decideixen avortar.

La polèmica sorgeix quan entra en joc el tema d'"atemptar contra la vida humana". No hem d'oblidar que un sector de la medicina afirma que la "vida humana" no es pot considerar com tal vida fins després de transcórrer 8 setmanes després de la fecundació i en aquest cas no s'atempta contra la "vida humana" si l'avortament es produeix en aquest període de temps.

La meua opinió, —que per cert xoca frontalment amb la de l'església, la qual basa els seus arguments en el conformisme, la resignació i en axiomes que neguen l'autonomia de l'individu—, es resumeix en la creença que els problemes socials esmentats es deuen afrontar basant-se en la realitat; per a això és precís **tornar la responsabilitat moral a la persona i dotar-la del màxim de llibertat individual.**

Queda clar, per tant, que sóc partidari que l'únic subjecte capaç de decidir sobre l'avortament és la dona.

MIQUEL BAL·LE
(RELIGIOS FRANCISCA).

En primer lloc i com a religiós que pertany a

una església fonamentada sobre l'evangeli de Jesucrist, pens que dins una societat pluralista i democràtica s'ha de prendre una postura de respecte, comprensió i diàleg davant la possibilitat d'una llei de despenalització de l'avortament. No tota Espanya és cristiana i no es tracta de governar el país dins una "legislació eclesiàstica".

Feta aquesta matisació, pens que he de defensar la vida, la del qui encara no és nat i la de tants que moren a causa de la injustícia humana i defensar-la des d'una postura de coherència evangèlica i no des d'un partit d'esquerreres que aprofita un moment polític no gaire clar (¿o és que no hi ha molts d'altres punts dins el programa del PSOE més importants i urgents que el de l'avortament?) ni des d'un partit de dretes que

ara està d'acord amb la doctrina de l'Església sobre la vida, quan altres vegades han defensat la doctrina sobre la mort (repassem el seu programa i les seves actuacions sobre la pena de mort, tortura, armes, guerra, etc.).

Per tant si a la vida, però a tota la vida, a la que ha de néixer i a la de la mare que està en dificultats, a la digna i a la que està contra la pena de mort, a la vida de l'"intel·ligent i a la del minusvàlid. Sí a una vida més humana.

AP LLUCMAJOR.

Defensem els drets humans abans de néixer i la medicina avui en dia ha resolt tots aquests problemes. **ABANS D'APROVAR AQUESTA LLEI EXIGIM UN REFERENDUM.** Sinó serà la llei de l'embut.

RENAULT

Bartolomé Jaume Nadal

Hispanidad, 17 - 19

Teléfono 66 01 40

LLUCMAJOR (BALEARES)

Exposició a S'ARENAL:

C/. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

PUIG

SABATERIA

Sant Miquel, 9 Tel. 66 02 57

LLUCMAJOR (MALLORCA)

De l'avortament i altres "afers"

Per la Televisió, per diaris l'Església-Institució s'ha pronunciat una vegada més sobre la seva gran desconeguda, la dona, aquella amb qui els seus components mantenen una relació que va des de la condició de filla, en el sentit que conté aquest mot de filiació secundària, privada de primogenitura en qualsevol camp, fins a tota mena de clandestinitats. Mai, però, no de companya, ei!, oficialment.

S'ha manifestat en una qüestió, la de l'avortament, analitzat aïlladament prescindint de tots els contextes d'on cal PUAR la significació de les accions humanes i amb uns termes que parlen per si sols. Es ella el SEGALL expiatori de l'"afet", seguida del metge i l'Estat. Tanmateix li asseguren a l'home el seu plaer impertorbable.

Per si no estau avesats a llegir entre línies us enratllo, perquè no us passi desapercebut, que la pronúncia contra l'avortament serà una avinentesa que farà guanyar punts a Roma a més d'un purpurat.

Deixem ara altres connotatius del drama com poden ser anticonceptius i preservatius, per raons d'espai i demés, advertint, però, que aquestes precaucions també van a càrrec d'elles —excepcions a part que no vénen al cas— i van dirigit igualment a garantir el plaer de l'home, deslliurat per més inri, del risc de ser causant d'augmentar l'índex de població.

L'home provoca en el cos de la dona la gestació. Ha quedat embarassada, procurant, sobretot, el plaer de qui? i després la deixa sola davant una llei

que la condemna.

Us permeteu, impúdica-ment, analitzar específicament l'avortament... i d'un tret protegiu ensems el "fetus" i el pare, coautor d'aquesta vida, incapaç d'autoexamen i de carregar amb el feix que li pertoca. En comptes d'això projectau a fora, en l'altre sexe, crescut i augmentat el sentiment de culpa.

Homes eclesiàstics o civils, descentrau la mirada cap a la dona, objectivant-la en els seus "errors" i "defectes" i en qüestions tan greus com aquesta per a poder romandre amagats darrera d'allò que constitueix el fons de la qüestió: la protecció entre homes, opressors constitucionals, perllongació de confessors i manipuladors espirituals de tot temps, que han vedat a les dones la reciprocitat en

l'exercici absolutori o condemnatòri, d'allò que només ells s'autoinvesteixen i es fan potestat monopolista de les remeses destinades al cel, a l'infern, a l'exili, a la mort, a la marginació...

Sense crítica femenina el mil·lenari poder us ha corromput concebint lleis especials per a la dona, condemnant-la i marginant-la. Ha aixecat l'ambigüitat, la dualitat en la moral. Ha enterrat el cognom de dones col·legues en el camp del saber, havent procurat prèviament, a més, aixecar entre elles i el coneixement murs d'inaccés. Els ha arrencat els fills i quan no els ha venut per dret patern, els ha apartat del costat per enterrar-la. Totes aquestes han estat les meves galanteries, entre altres venjances calderonianes, en vocabulari masculí: crims honrats i honorífics amb

1882 **Centenari SA NOSTRA** 1982

CAJA DE BALEARES

"SA NOSTRA"

PERRUQUERIA

FINA

C/. D'es Vall, 49

FURGONETA SHERPA DIESEL

6 velocitats
6 litres per 100 Km.
motor de 1800 c.c.

No deixi de veure el cotxe que alcança els 100 Km. h. en 19'9 segons amb un consum de 5'5 l./100 Km. i intervals de servei d'un any o 20.000 Kms.

VENDA I SERVEI A:

LLUCMAJOR
Taller BERTON
Carr. Campos s/n.
Tel. 66 08 92

PALMA
Auto Freno Oliver, S.A.
C/. Aragó, 138
Tel. 27 82 46

què es castigava —ara s'empren unes altres subtils— l'adulteri de les dones, els suposats també, per apai-sugar els gels del mascle o el ridícul de sentir-se preferit i, en canvi, es dissimulaven —es protegien— els comesos per ells.

Apoltronats heu llançat aquesta història i la qual, quan no heu ret la llei, us n'heu servit, segons la conveniència del moment, contra la vostra companya de destí. I oh! "imbecilitas" fàtua, encara us atreviu a donar consells.

Quins comportaments engendren quins, si les regnes del poder, mediatitzador de totes les relacions, estan engrapades per les mans fal·liques? (El fet que hi hagi qualche dona a l'Estat no canvia res, perquè hi ha arribat en tant ha actuat com ells i, a més, ja els va bé això, atès que respon al que se'n diu "dones coartada" que ells fabriquen per desautoritzar l'entrada de la resta. Aquelles es colen com una còpia viril que res no transforma del seu món).

A totes aquestes relacions de poder mantingudes amb el sexe femení, hem d'afegir l'haver procurat ostentar, a través de la conjugalitat, un Primer cognom d'identitat per al prestigi i la propietat dels fills, marginant el cognom femení a segon terme, a secundari i fent-lo fonèic en l'heretatge i la maternitat.

L'impuls-poder ha desplaçat l'impuls-amor —diu Bertrand Russell—. Necessitau dominar des de l'Estat, la Tiara i la Càtedra d'"Honorables Col·legues" i tot el més que li permeteu a la dona és fingir-li emulacions paradigmàtiques de vosaltres mateixos que la facin caure en el vostre joc, en el qual sempre reïxieu. Li "deixau" jugar a guerra, a polícies, a si és capaç o no de fer el servei militar, desfeminitzant-la i tot plegat presentat encara com un mèrit, el de poder fer TANT de bé com vosaltres les vostres vanitats olímpiques de tota mena. Tot amb tal de no facilitar-li o desviar-li el desenvolupament de seu

propi potencial diferent que us fa por. Por que, a l'apartar les traves secularment imposades, inclosos els rentats de cervell des de la infància (la mare ha estat "educada" per a ser "educadora" dels valors patriarcal), faci i es mostri tal com és aquesta identitat que encara no ha pogut desplegar i per tant demostrat en què consisteix.

Davant d'aquestes dones aclaparades, només se us acut aconsellar-les i condemnar-les si avortes, essent incapaces d'anatematitzar els de la vostra missaga, on hi ha tant impotent per a l'amor i que són precisament aquests els quals, des de la seva duresa de cor, provoquen, directament o indirectament, el recurs a l'avortament, al qual arriba aquella dona abandonada als "seus propis medis", en una societat que li nega els més dignes.

Feu urgentment el "mea culpa", orbs. Allibereu-vos del vostre pedestal des d'on heu exigit ser idolatrats i una vegada aconseguiu ser lliures, aleshores podreu intentar l'alliberació del fenomen vital.

Ni entrau en la llibertat ni hi deixau entrar. Aturau-vos en la vostra marxa accelerada de poder eclesiàstic, jurídic, docent, científic... i esperau la vostra companya per a compartir la tasca d'AGENCIAMENT d'allò que en deim Humà que està a punt d'esdevenir l'innominable. Sense la dona, íntegra, la marxa és una ruta monstruosa, una Odissea masculista i sobretot, siau més valents i apreneu a estimar-la. A estimar-la NO "més enllà d'ella mateixa", tot fent arquetipus, abstraccions desencarnades, inventives narcisistes que us fan enamorar-vos del vostre propi enamorament.

Que el retorn a Itaca,

enteneu-ho d'una vegada, sigui el retorn a la dona, que heu abandonat enllà del temps. Ei! abandonada en tant que col·laboradora d'identitat diferent amb dret d'autonomia, però ben agafada com energia que us ha carregat les piles, absorbint-la i explotant-la en aquesta tasca al vostre servei, mentres era desatesa per vosaltres i àdhuc per ella mateixa.

Feis un retorn pròdig, sense caure en el ridícul de sentir-vos encara mesies de qui heu explotat o d'esgrimir la persuasió, forma subtil de la violència.

Estau completament desautoritzats per a tractar el drama de l'avortament, a no ser que canvieu l'actitud i, humils, pogueu fer-ho amb lúcida amplitud i amb la profunditat de les coses que, ara com ara, n'estau desproveïts.

Concepció Domènech.

REPARACIONS ELECTRODOMESTICS I

COMERCIAL
BORN

DE GENE - FEBRER
REBAIXES

LLUCMAJOR
BORN, 23

19 de març a l'Església

60 anys d'una llucmajorera al servei dels més necessitats

Dia 15 de març de 1.983 es complirà el 60 aniversari de professió de **Sor Catalina Mas** com a religiosa germaneta dels pobres.

Amb motiu d'aquest aniversari, la Parròquia i la seva família conviden tots els seus conciutadans a participar a una **missa d'acció de gràcies, a l'Església parroquial, dia 19 de Març a les 12.**

Se li ha escrit una carta, a través de la Parròquia, amb la intenció de conèixer i divulgar tot el que suposa una vida sencera dedicada, per fidelitat a l'Evangeli, al servei dels més necessitats en un país de Tercer Món.

De la seva contestació, del 10-2-83, transcrivim:

"Quina sorpresa ha estat tenir notícies de la meua Parròquia de Sant Miquel; quantes vegades he pregat en la Capella del Sagrari..."

"El 15 de Juny de 1.920 ma mare m'acompanya a Palma fins a la casa de les "Hermanitas"; allà em va deixar... i hi vaig estar 8 mesos com a postulanta; després m'enviaren a França a fer el noviciat que va durar dos anys; vaig fer la meua professió el 15 de març de 1.923... Don gràcies a Déu i estic molt contenta de la vocació reli-

giosa i missionera de germaneta dels pobres; aquest era també el desig de la meua mare".

Amb motiu de la despedida entre mare i filla, segons testimoni del germà de Sor Catalina, la mare va fer aquesta glosa:

Quan mos vàrem despedir
Dins es convent de Ciutat
Deixares es meu cor tancat
I encara no he trobat
Cap clau que el me pugui

obrir

Quasi tots els 60 anys de vida religiosa els ha passat a la Índia: Bangalore, Secundarabad, Madràs, Bombai, etc. "Actualment, continua la seva carta, estic a Mysore que és una ciutat història on hi ha el palau del Ragà i la família reial; moltes coses a veure, molts de turistes i molta gent que passa però també hi ha molts de pobres que viuen en la pobresa i algunes religioses que fan el que poden però queda molt per

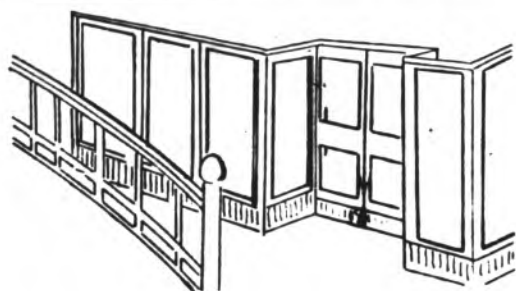
fer".

"En tots aquests llocs he cuidat els vellets i m'he dedicat a cosir i sempre he estat feliç, tant en la comunitat com en el treball".

"M'encoman a les vostres pregàries i no vos oblidaré el 15 de Març".

La resposta dels seus conciutadans pareix que, merescudament, hauria d'esser: no l'oblidarem el dia 19 de Març.

Rector Bartomeu Fons.

**FERROS ARTÍSTICS
I FORJATS**

**ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

Xerrades de cafè

Es poliesportiu cobert

-¿Has vist com ha quedat es poliesportiu cobert?

-O ja l'han acabat?

-Diuen que falta molt poc.

-Jo no l'he vist bé, només per defora i un poc per dedins, mirant per aquell vidre tan negre.

-Pareix que serà una meravella.

-Ho deu esser, perquè el tenen molt guardat, essent una cosa pública.

-I què vols? ¿que abans

de s'inauguració el pàrquet ja estigui tot brut i trepitjat, amb el gamberrisme que hi ha actualment?

-Però si és tan delicat, sobretot el pis, posar-li un vigilant de nit i dia...

-No vull dir tant, però si no el cuiden, aviat estarà espanyat.

-Saps què pens? Que aquest poliesportiu li vendrà molt gros al nostre poble.

-Jo crec que val més

passar per massa que per massa poc.

-I qui cuida i paga el manteniment de ses instal·lacions? No feia falta un edifici i un gastament tant gros, pels partits tan poc importants i de tan poc públic, com té el Bàsket.

-No jugaran solament a bàsket, que per qualque cosa es diu Poliesportiu.

-Hi ha massa ciment, és massa gros.

-Es teu nas! Per de prompte, ja ha tingut un caire atractiu i positiu per a Lluçmajor, perquè podrem veure partits classificatoris per al Campionat Mundial de Bàsket Junior.

-I què? I després què? Si no es celebren més partits importants, no tindrà raó de ser. Mos bastava una pista descoberta que tenim. Pujarà més sa corda que es bou.

-Mira, jo pens que vols polititzar sa cosa, i llevar tota s'importància d'aques-

ta obra de s'actual consistirí.

-Tu pensa lo que vulguis, però han fet llarg, en perjudici d'altres obres més necessàries en es mateix camp municipal.

-I quines són aquestes?

-Per exemple, es camp de futbol, l'esport que mou més gent per a tot.

-I què li falta an es camp de futbol?

-Per exemple, unes tribunes cobertes, aquelles "tribunetes" que volia posar d'altre batle i no hi va esser a temps.

-Bé, tot això és veritat, però es milions d'es poliesportiu cobert es donaren per construir aquest edifici. Sa "tribuneta" ja vendrà en es seu temps...

-I, mentres tant, ets aficionats an es futbol, patint fred i aigo en s'hivern, mentres es quatre venturosos d'es bàsket estaran a cobro...

Un que escoltava.

Sabates Can Gramet

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

*C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR*

**CA'N MATIES
BAR - RESTAURANT**

**TAPES VARIADES
BERENARS**

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

**CARNISSERIA
I COMESTIBLES**

PONS - ESTARELLAS

*C/. Major, 101 - TEL. 66 01 84
LLUCMAJOR*

*Muebles
JAUME*

*Convento, 109 - Tel. 66 03 50
LLUCMAJOR (MALLORCA)*

Resum de la Taula Rodona

Maria Antònia Salvà i la seva poesia

El passat dia 4 de febrer al saió d'actes de la Casa Consistorial va tenir lloc una Taula rodona, que havia estat organitzada per l'Obra Cultural Balear i l'Ajuntament, sobre Maria Antònia Salvà i la seva poesia, en motiu del XXVè aniversari de la seva mort. Participaren a aquest acte:

Josep M. Llompart, poeta i estudiós de la Història literària de Mallorca, actual president de l'O.C.B. i Premi d'Honor de les Lletres Catalanes el 1982.

Miquel Gayà, poeta que als anys 40 ja va publicar dos llibres de poemes en català. A més de poeta es dedica a publicar epistolaris entre escriptors, com és el cas de Maria A. Salvà i Miquel Ferrà.

Miquel Pons, narrador i crític de temes artístics, s'ha dedicat també a la reconstrucció de la literatura popular mallorquina.

Damià Huguet, poeta de la generació dels anys 70 i promotor d'iniciatives editorials bàsicament poètiques.

El Moderador d'aquest acte fou Damià Pons i Pons, poeta i catedràtic de Llengua Catalana de l'INB "Maria Antònia Salvà".

Hem d'apuntar l'absència de Mn. Baltasar Coll que no va poder assistir per malaltia. I parlant d'absències sentírem molt no poder comptar amb dones com Maria Aurèlia Capmany o Carme Riera, pel fet de viure massa lluny.

D. Huguet i J.M. Llompart.

Una vegades fetes les presentacions, el Moderador va encetar l'acte amb una pregunta dirigida a Josep M. Llompart per tal de situar Maria A. Salvà dins el context de la literatura mallorquina i de la literatura catalana en general. Ell la va situar dins allò que anomena primera generació de l'"Escola Mallorquina", continuadora dels grans mestres de finals de segle, Miquel Costa i Joan Alcover.

Va considerar que la nostra poetessa era la més

pura, comparant-la amb els seus companys de generació; Miquel Ferrà, el més intel·lectual i Llorenç Riber, el més brillant.

L'"Escola Mallorquina" versió insular del Noucentisme, neix en front del Modernisme, tendeix a l'ordre, als valors formals i al mediterranisme.

La poesia de M.A. Salvà és més intuïtiva que no especulativa i intel·lectual, que té una especial traça per passar de l'anècdota quotidiana a la categoria

poètica. Però això és una elaboració arriscada i perillosa i no es produeix sempre. Tradueix petites vivències d'una senyoreta de la part forana.

El primer tema bàsic és el paisatge del pla, de la marina i de la garriga. Costa fa ús d'un paisatge en solitud, Joan Alcover l'anima amb figures però a nivell de símbol, mentre que M.A. Salvà configura un paisatge amb figures humanes concretes (la seva veïna, els seus parents...)

per això és la més realista.

Na Maria A. Salvà i En Miquel Ferrà, en certa manera estaven enamorats.

En Miquel Gayà va fer una semblança de M.A. Salvà, a qui havia conegut personalment, basant-se en l'epistolari entre l'escriptora i Miquel Ferrà (més de 700 cartes) que caigueren en les seves mans i que ell va copiar. A través d'aquestes cartes es pot intuir una

D. Pons, D. Huguet, J.M. Llompart, M. Gayà i M. Pons.

amistat no solament literària, sinó humana i profunda. Va dir que en certa manera estaven enamorats l'un de l'altre. Però En Ferrà tenia 15 anys manco que ella i això va fer que tot acabàs en un enamorament espiritual. A les cartes es poden veure les respectives tendències polítiques M.A. Salvà era una senyora conservadora, de dretes però que estimava molt la llengua catalana i En Ferrà, que no havia de conservar gaire coses, se sentia socialista però catòlic, no integrista, intuïa el Concili Vaticà II. Gràcies a ell va ser coneguda a Barcelona, on va publicar *Espigues en flor*.

Durant el moviment, la guerra civil, M.A. Salvà va sofrir desenganys profunds. El Censor militar li va posar una nota a una carta: "En España se habla y se escribe el castellano que es el idioma oficial" i ella hagué de recórrer a escriure una targeta en castellà indicant que el fuster del costat tenia un encàrrec que era una extensa carta en català.

Hi havia una relació entre els poetes del pla.

Miquel Pons va insistir en les relacions entre Maria Antònia i altres escriptors, concretament En Bernat Vidal i Tomàs de Santanyí que quan anava a l'Arxiu de Ciutat amb l'"exclusiva" s'aturava a Lluçmajor i li llegia

els seus poemes.

Ambdós programaren el que havia de ser una vetlada extraordinària de contingut, emoció i qualitat al Teatre Principal de Ciutat, el 6 de març de l'any 1.958. Va fer la presentació En Miquel Pons i intervingren: Francesc de B. Moll que va parlar del "Lèxic de M.A. Salvà", el Pare Ginard "El folklòre en M.A. Salvà", Bernat Vidal "La naturalesa dins la poesia de M.A. Salvà", Guillem Colom "S'amor de St. Francesc d'Assís a ses petites coses" i Joan Pons i Marquès "Resum i significació de l'ànima de M.A. Salvà". Al final es va cantar l'"Himne de la coronació de la Mare de Déu de Cura" amb música del pare Martorell.

La influència que exercia la poetessa era degut que ella es mantenia al seu lloc de Lluçmajor, mentre que Ll. Riber estava a la "Real Academia" i Joan Estelrich a la "Unesco".

Diu M. Pons que hi havia una relació entre els poetes del pla, que feien una nova poesia allunyada de Costa i Alcover, com és el cas de Llorenç Moyà al poema "Elegia del vinyet pairal" i Blai Bonet a l'"Elegia on parla de la plana extasiada, eixuta".

Tres poetes de tres generacions diferents valoren la poesia de M.A. Salvà.

Miquel Gayà, que va conèixer personalment Na Maria Antònia després de la guerra, es cartejava amb ella i li tenia un gran apreci perquè era molt entenedora i tenia un optimisme que traspuava la seva poesia, una alegria franciscana, especialment al poema "L'abella", recitada als Jocs Florals de 1.935, com a final del seu parlament de presidenta.

J.M. Llompart, de la generació dels anys 50, que intentava un canvi respecte de l'època anterior de l'Escola Mallorquina. Per a aquesta generació l'estètica de Na M.A. Salvà ja no interessava, li tenien un gran respecte però els era distant, malgrat que la revolució literària que intentaven fer també va ser superficial (diu En Llompart). En aquell moment les seves fites eren: Lorca, Albertí, Salinas.

Llavors els va interessar la poetessa, cada vegada més, sobretot com exemple de rigor i per l'expressió poètica en si mateixa.

Va cabar dient que la poesia és ofici, és experimentació i aprenentatge, però de ben poc serveix l'ofici si l'artesa no és a la vegada un gran poeta com va ser Maria A. Salvà.

Avui l'afectarien els desastres de la vorera i de l'interior.

Damià Huguet, de la generació dels anys 70, va conèixer l'obra de la poetessa a través de Miquel Roig i Bernat Vidal. Li queia molt l'unyana, no li va atreure ni influir. La gran estimació que li té és perquè l'obra que faria avui seria radicalment distinta, ja que estimava la seva terra i s'identificava amb ella. Avui l'afectarien els desastres de la vorera i de l'interior, la degradació del medi ambient.

Acabada la intervenció de la taula, hi va haver un col·loqui entre el públic assistent, on es va plantejar quina seria la visió de futur de Maria Antònia; tots coincidiren que l'afectaria molt la destrucció del paisatge, així com ja l'afectava la caiguda d'un lledoner, o un xiprós, o la condemna de la font de Randa.

Una de les preguntes del públic anava dirigida a cada un dels membres de la taula per tal d'escollir un poema de l'escriptora. J. Maria Llompart va triar "El pi ver" per la fusió del tema familiar i paisatgístic, M. Gayà "Recobrament" o alguna poesia de *El retorn*, M. Pons va preferir el to elegíac, "L'abella" o "L'Allapassa" i Damià Huguet els poemes que va escollir per encàrrec de M. del Mar Bonet al seu disc "Jardí tancat" com "Cel d'hora baixa" i "La petxina".

C. Font i C. Julià.

Madò Martina:

“A sa joventut d'ara, no li poden explicar mai lo que ha passat una dona com jo”

Amb 72 anys d'anar cada dia a fora vila, a Na Margalida Coll Mut, li queden poques coses per aprendre. Hem passat un horabaixa amb ella i mos ha parlat de sa seva vida. Amb aquell cara sense arrugues, d'expressió molt viva, ses mans sense aturall i la figura prima i petitona no pareix una dona de l'any 1.887.

-Quan vàreu néixer? Quin any?

-No m'en record de s'any, només sé que en tenc 95, els vaig acabar dia 2 d'agost.

-Vàreu néixer a Llucmajor?

-Sí, vaig néixer en es carrer d'es Vall, en es cap de cantó d'es carrer d'En Gamundí.

-Ereu molts de germans?

-Set, quan vaig néixer ja n'hi havia quatre davant, llavors en varen tenir dos més.

-Quants en quedau de vius?

-No n'hi ha cap; només som jo tota sola, ni cunyats, ni germans, ni ningú, nebots sí.

-Com és que sabeu tan-tes coses de fora vila?

-A fora vila, hi vàrem anar molt. Només tenia cinc anys i ja hi anava.

-Ja fèieu feina?

-Ves, aplegàvem llenya, segàvem a la mala perquè no hi havia màquines, amb sa falç; batíem, aixecàvem ametles... tot lo que se presentava. Havíem de fer una hora i mitja de camí, no vos cregueu que fossen coses de bromes, llavors havíem de tornar. Són coses que ara sa joventut no les sap, com aquell que diu no hi ha anà mai, i noltros casi hi vàrem néixer.

A sis anys ja pelava pins amb una destrat, ja veis

que som magre ara i sempre ho he estada, però era necessari fer feina i en feia.

-A quans d'anys vos vàreu casar?

-A 26. El dia de Sant Antoni de Pàdua de l'any 1.914. No va fer cap gota durant tot l'any i ja no sembràrem, mon pare va sembrar devers dos horts i va pasar un home i va dir: "Joan i per què sembles"? "Sa llavor és de sa terra" va dir mon pare. S'Altres respongué "deixa-ho fer en això". Tanmateix no va néixer. En tot es poble ningú tenia aigua.

-Com era Llucmajor en

aquell temps?

-Era d'es pobles que anaven més envant. A Ciutat coneixien ses llucmajores pes mocador, perquè ja anaven més ben arreglades.

-I s'Arenal com estava?

-No hi havia res, qualque pic hi anaven amb so carro. Ses dones nedaven a una banda i ets homes a una altra, hi havia una parella de guàrdies que vigilaven i ara en podrien posar un a cada passa.

-Com se feien córrer ses notícies?

-Hi havia un saig que feia ses crides, quan tocava

es tambor era ordre del senyor batle, senyal d'haver de pagar, i si tocava sa corneta era per fer sobre notícies.

-Que trobau què sa joventut estava més be un temps o ara?

-Mu Mare meva, al.lotes, quan teníem 7 o 8 anys o 6 mos donaven quatre cèntims i anàvem a ca una xuetona a comprar un puro de sucre, i molt contents.

Llavors quan vàrem esser fradins acabats fèiem ball perquè no hi havia cine. Quan jamega ara no sap de què va. Mala vida que no tornàs.

-On el feien en es ball?

-Allà on hi ha es forn d'es jardinet. Tot això era fora vila.

S'any de Sant Miquel va venir es senyor de Son Grauet i va dur una màquina de batre, va esser sa primera que hi hagué; sa gent com que no ho havia vist mai el prenia per loco; sa qüestió que quan acabàrem de batre va dir: "si ara trobàssim un home que sabés manar un tractor fariem cine", ca! se'n va d'es cap, què vol dir cine?. De pes carrer Nou posaren cables fins en es teatre de Can Matarró i varen fer cine estam-pat, es primer any no xerraven, però s'any que va venir davant sí, veies aquelles bu-botes però no era com ara.

-Vàreu anar a sa festa que feren en es vells?

-Sí, i me donaren una placa, a jo i a dues més. En ets homes més vells els donaren un plat de cent duros.

-Havíeu vist cap any tan fred com aquest?

-Mai, ni s'any de sa neu. S'any d'es grip també va esser molt fred però va durar poc i se'n morien una guarda.

F.M.

Les lliçons de n'Emili Darder

El partit Socialista de Mallorca, amb el suport de moltes entitats apartidistes, va organitzar recentment un homenatge a la figura de n'Emili Darder i Cànaves.

No hi ha dubte que n'Emili Darder és un personatge que mereix un lloc destacat dins la nostra història contemporània. Crec que de la seva biografia com a metge, humanista i polític, encara avui —a quaranta anys de la seva tràgica desaparició—, en podem treure moltes lliçons i moltes reflexions. Dissortadament, la seva mort violenta també és motiu per a la meditació.

N'Emili Darder havia nat a Palma l'any 1895. Professionalment exercí de metge y va ser membre de la Secció d'Epidemiologia de L'Institut d'Higiene de les Balears, de l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Palma i Barcelona,...Dins aquest camp es preocupà per la divulgació dels avanços sanitaris i de la higiene social.

Com a humanista i home de cultura va ser fundador de L'Associació per la Cultura de Mallorca, a través de la qual va treballar per la llengua i la cultura del país. També va ser membre de l'entitat filantròpica "Rotary Club".

Els seus plantejaments humanistes el menaren al

compromís polític a favor de les classes populars. Com a home progressista i nacionalista milità a Esquerra

Republicana, fundada l'any 1.934 com a confluència de diversos grups republicans.

Durant el seu pas per

l'Ajuntament de Palma, n'Emili Darder va ser regidor de Sanitat i d'Educació des de l'abril de 1.931 fins a l'octubre de 1.933, any en què l'elegiren batle. Un any després, amb motiu de l'alçament violent d'Astúries i Catalunya, el govern de la CEDA el destituí del càrrec. Però l'any 1.936, amb la victòria electoral del Front Popular, li va ser retornada l'alcaldia.

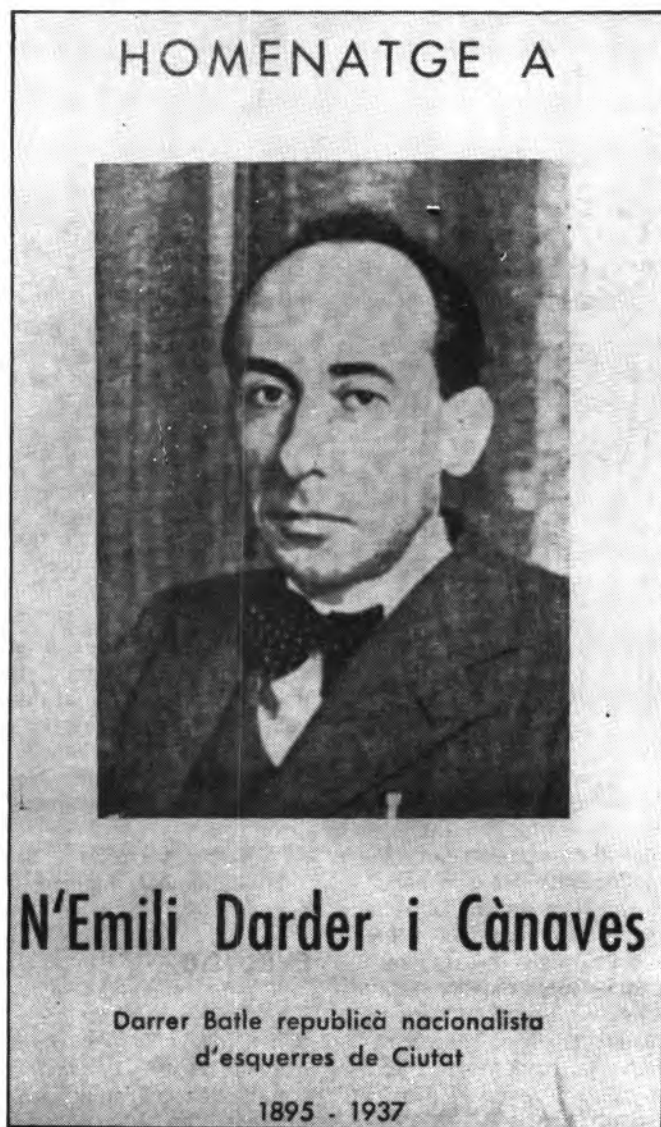
Com a batle va ordenar un programa de construccions escolars, es preocupà de la prevenció sanitària, fundà les primeres guarderies infantils, impulsà l'educació sanitària,...

Va participar en la redacció de L'Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia de 1.931, que —malauradament mai no entrà en vigor.

El 24 de febrer de 1.937 va ser afusellat en companyia del socialista Alexandre Jaume, el seu correligionari d'Esquerra Republicana Antoni Ques i el també republicà i ex-batle d'Inca Antoni Mateu.

Tant per la seva vida exemplar, com per la seva mort inhumana —que mai més no volem veure repetida—, n'Emili Darder s'havia fet mereixedor d'aquest acte de justícia que se li ha dedicat. El poble de Mallorca —si vol ésser un poble just— no podia condemnar-lo a l'oblit.

Maties Garcias

DOJO KODOKAN

CLASSES DE JUDO A LLUCMAJOR

INFORMACIO I INSCRIPCIONS DURANT ELS DIES I HORES DE CLASSE:

DIMARTS I DIJOUS de 5'30 a 6'30 i de 6'30 a 7'30

DISSABTES de 11 a 12 del dematí

(2 classes fixes a la setmana)

Carrer Major, 39 (LLUCMAJOR)

Telèfon 21 14 28 (PALMA)

Es una malaltia transmissible produïda per un virus molt mutable.

CARACTERISTIQUES

- Aparició brusca.
- Difusió de manera molt ràpida (explosiva).
- Gran propagació.
- De transmissió directa.
- Va progressant de E. a O. i de N. a S. geogràfic.

- Les grans epidèmies duren molts de mesos a una mateixa ciutat i molts de dies a una mateixa família.

El virus del grip penetra dins l'organisme per via respiratòria i es fixa a les mucoses dels òrgans respiratoris i allà es va multiplicant disminuint la viscositat del moc, afavorint d'aquesta manera la infecció local i la seva difusió a d'altres llocs de l'orga-

nisme.

INICI DE LA MALALTIA

Comença de manera brusca després d'una incubació sense cap tipus desímtomada'unes 48 hores aprox.

La invasió es manifesta per:

- Mal estar intens.
- Mal de cap.
- Calfreds.
- Febre (39-40 graus C)
- Dolors musculars.

MANERES DE PRESENTARSE

Infeciosa:

- Febre alta (40 graus C)
- Poques ganes de menjar.
- Ganes de no fer res.
- Llengua bruta.

Neurològica:

- Mal de cap constant.
- Punyides als ulls que augmenta amb la llum i quan el malalt es mou.
- Tortícolis.
- Mal a l'esquena i a les extremitats que dona la impressió d'haver rebut una pallissa ("Trancazo")

Respiratori:

- Inflamació de les mucoses de l'aparat respiratori.
- Faringe vermella
- Glàndules hipertrofiques (groses), etc.

EVOLUCIO

La temperatura desapareix als 4-5 dies d'una manera brusca i s'inicia la convalescència amb una fluïxetat de les extremitats.

tats i unes ganes de no fer res important i duradera.

PRONOSTIC

Generalment benigna si es tracta de gripes estacionals, al contrari quan es tracta de grans pandèmies que són més mortíferes sobre tot en persones velles o que pateixen qualque malaltia crònica.

TRACTAMENT (SEMPRE A CARREC DEL METGE)

Es essencialment simptomàtic:

- Repòs dins el llit.
- Rehidratació per boca.
- Analgèsics (calmen el mals musculars) (l'aspirina per exemple)
- Antipirètics (per baixar la febre)
- Vitamina C.
- Si el malalt és jove i no es presenten complicacions en general no s'empreen els antibiòtics.
- Si el malalt es vell o té malalties cròniques s'empreen la penicilina i les tetraciclins.

VACUNA

Es fabrica a partir d'ous de pollastre fecundats.

Actualment es recomana vacunar:

- Vells
- Malalts cardíacs
- Els qui pateixen malalties cròniques bronquials
- Personal sanitari (en aquest cas quan hi ha perill de pandèmies).

C. Serra

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

En una de les passejades que jo sol fer per la serra de Galdent, vaig veure que pel camí de les puntes hi havia passat com un fibló que se n'havia duit una gran quantitat de branques i la meitat d'alguns arbres. Els propietaris de les finques estaven tots indignats. I amb motiu! Quan els propietaris i altres persones demanaren als que vetlen pels interessos dels ciutadans, des de L'Ajuntament si havien enviat la visura, contestaren que no i que tampoc no havien donat permís a ningú per fer aquest desastre.

En tot amb això el mussol està indignat i assustat. Indignat perquè dins d'una de les roques buides que han tallat, hi tenia la seva vivenda, i assustat perquè tem que com que pareix esser que les mesures que pensa prendre l'Ajuntament contra el que ho ha fet siguin les mateixes que hi ha en contra del constructor de les portasses de "Son Bieló?", dins poc temps, amb lo cara que va la llenya, no hi haurà en tot el terme de LLucmajor un arbre on poder viure.

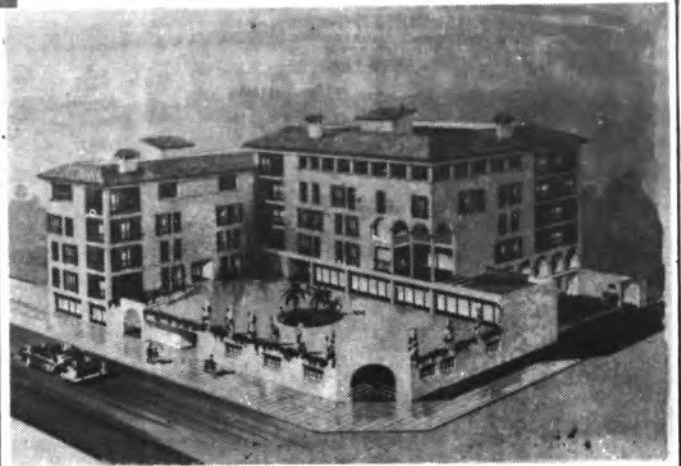
A més les passades permanents, es varen adjudicar les obres per construir un porxo tancat per vidres al Camp Municipal d'Esports, per valor de 2 milions de pessetes. Continuant la línia que caracteritza el bon fer del nostre consistori, no se varen fer moltes crides i només hi va haver un postor, al qual i com és natural li varen adjudicar l'obra esmentada. Allò que el mussol no entén

és com és possible que el regidor-constructor que realitza les obres, molt abans que les adjudicassin, ja les feia (fet que ja va passar amb el parc de bombers) ¿No passa el nostre Ajuntament l'arada davant el bou?

Pareix esser que l'Ajuntament ara en les darreries, i per a no defraudar ningú, continua defensant els interessos dels contribuents amb tan bon criteri com l'ha caracteritzat la seva labor municipal, sobretot després del pacte.

Hi havia necessitat de tombes al poble i se n'hagueren de fer, i també nínxols. Per a que no es pogués especular sobre les necessitats dels ciutadans i no n'hi hagués que fessin negoci, es va seguir el criteri que no es vendrien més de dues tombes a cada família. Però aquestes restriccions que es varen aplicar amb l'empresa funerària "LA UNICA" a la qual li vengueren 110 nínxols i per a més "inri" a un preu inferior al que els vengueren als llucmajors, 40.000 pts. en front de les 45.000 que constà als que en lloc de comprarles per fer-ne negoci les compraren per enterrar-hi els seus familiars més estimats. Es una llàstima que d'aquesta empresa, l'Ajuntament, i de lo que tots en vos accionistes, les cobrin amb dividends la gent externa i nosaltres no. Quan a una empresa passa això només es pot pensar que el consell d'administració falla.

ES GARRIGUER XISCO

VENDA DE PISOS, DUPLEX I APARCAMENTS

Ca'n TIA TALECA

Entrada: Carrer Campos

Superfície pisos: 111 a 124 mts. 2

Superfície duplex: 120 a 130 mts. 2 i terrasses

Dormitoris: 3 a 4

Bany complet: 2

Trespols de Ceràmica

Fusta de Nord

Façana de marès amb doble tabic

Terrassa comú a primera planta,

350 mts. 2

sobre-terrat, 300 mts. 2

Ascensor

Aparcaments subterranis

PROMOCIO I VENDA:

Ca'n Tia Taleca - Tel. 66 02 79

**TALLER MECANICO
ANTONIO ROSSELLO**

Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR

Jeep

MF

EBRO

ECOLOGIA:

per *Xanthium Spinosum*

I ARA?

Ara: Les radiacions atòmiques

Arriba el Comandant Cousteau, un home que tots coneixem i que ha "perdut" moltes hores i el seu fill Philip estudiant tota mena d'espècies animal, i ens diu que L'Oceà està en perill de mort per contaminació radioactiva.

Nosaltres, tan acostumats a maximalismes, ja ni hi donam importància, i per això arriba a la Badia de Ciutat (de la qual noltros en tenim un tros) el portavions NIMITZ, propulsat per energia nuclear i ningú ha dit que això és una vergonya, per açò

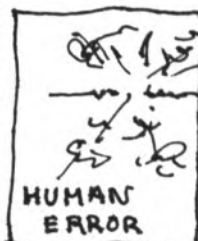
tampoc ho direm noltros, però vos traduirem el que diu la Direcció General de Protecció civil en cas de bomba o explosió nuclear.

-1. Punt zero: objectiu de la bomba on se produeix l'Accident: apareix la bolla de foc.

-2. Radiació nuclear i tèrmica: al seu contacte o proximitat per l'acció dels rajos gamma tot se crema.

-3. L'explosió produeix unes ones de xoc, amb un vent superior a la velocitat del só. Al seu pas tot se romp; arbres, cases, etc, etc.

-4. Cada pic que la

bolla de foc toca entera, la terra i tots els materials es pulveritzen i es converteixen en radioactius, i són succionats cap amunt.

-5. Formació de la boira de gasos incandescents que contenen les partícules radioactives per a la succió del tany del fong.

-6. La boira radioactiva, formada a uns 15.000,

metres se desplaça en direcció del vent, deixant caure al seu pas, per raons de gravetat, les partícules radioactives que ho contaminen tot. Aquesta "pluja" radioactiva pot viatjar fins als 500 quilòmetres. I fins aquí el que diu la Direcció General de Protecció Civil, què hagués quedat de noltros si el Nimitz hagués fet PUUMMMM?.

**UNIÓ
MALLORQUINA**

**TREBALLAM
PER
MALLORCA**

avinguda joan march ordinas, 8 / tel. 298320 /

ciutat de mallorca

PUBLICITAT

**BAR - MUSIC
CA'N TANO**

**SI CERQUES UN AMBIENT
AGRADABLE, AMB LA
COMPANYIA DE LA MILLOR
MUSICA D'AVUI,
T'ESPERAM AL
C/. D'Es Vall, 2**

sa teulera

*CERAMICA	*PLANTES
*TERRA CUITA	*FLORS
*OBJECTES DE VIMET	*CORONES
*OBJECTES DE VIDRE	*RAMS

LLISTA DE NOCES

Carrera de Campos, 80 - Tel. 66 01 76 - LLUCMAJOR
Nou comerç a sa Plaça Espanya núm. 45

esports

III Divisió

C.D. ESPAÑA

Aquesta IIIa. Divisió és un niero d'embulls. Solsament el cap de la classificació té candidat segur en el "Constància" d'Inca. Però allò que es diu a la cua hi ha set equips que com de la pesta en volen fugir, dels tres darrers llocs condemnats al descens.

L'empat de l'"Espanya" al camp d'Andratx fou molt valuós de cara a un possible golaveratge directe per conservar la categoria.

Faltant tretze jornades per finalitzar el campionat és clar que dins el Municipal de Lluçmajor no pot sortir cap punt. Incrementar els negatius seria ofegar les darreres esperances.

Contra el Santa Margalida, dos llucmajorers materialitzaren l'u a zero: en Joan Oller amb la consecució del gol i en Marc Vidal parant el que es presentava amb intervencions magistrals del millor elogi.

El canvi, que ara està de moda, arriba per a tots. Des de que els partits són matinals, la presència d'espectadors és més nombrosa (cal suposar també millo-

ra per a les arquers) i els punts queden a la Vila. Què no s'aturi!

Fins a la data (jornada 25) el nostre equip és el menys golejadore (21 gols a favor) i el quart més golejat (41 en contra), és a dir, que per aproximació matemàtica, per cada gol a favor, dos en contra. Iddi!

Hi ha entre els aficionats una certa psicosis de descens. Crec que la situació per molt delicada i compromesa que sigui, no ha de ser derrotista. De la lluita de l'"Espanya" i del calor del públic depèn en gran mesura un desenllaç potser favorable.

MAXIMES FUTBOLISTQUES.

L'equip que solament treu una vegada d'enmig del Camp, al manco aconseguix l'empat.

El futbol té la bellesa del gol però l'empoció la dona el xut a porta.

Els errors d'un equip únicament es compensen amb els desacerts de l'altre.

Recordar les ocasions o oportunitats fallides sol ésser símptoma d'una derrota.

De vegades el resultat depèn de la serenitat o rapidesa d'un moment precís.

El millor fitxatge per al triomf és la SENYORASORT.

El domini territorial no sempre té el premi de la victòria.

Jaume Manresa.

C.F. Lluçmajor

MOLTES OCASIONS

I POCOS GOLS

M'estic referint concretament, encara que darrerament sigui la tònica dominant, al partit disputat a Sant Jordi contra aquell equip, i que va acabar amb la victòria del Sant Jordi d'1-0. D'aquest partit podríem dir... "els visitants crearen les ocasions i el S. Jordi va marcar". I és que si repassam el bloc mos trobam que mentre els propietaris del terreny dispongueren de dues oportunitats i marcaren un gol —a això es diu activitat manifesta— els vermellons, que llavors vestien de verd, dispongueren de 7 oportunitats i no foren capaços d'aconseguir-ne cap.

Aquestes oportunitats no s'han de desapropiar i més si tenim 7 negatius. Aquest era un partit decisiu perquè ambdós conjunts estan igualats a la taula classificatòria i la importància que sol tenir al final el golaveratge. Aquest és el primer d'una sèrie de quatre encontres seguits que el Lluçmajor haurà de disputar, en un mes, fora de casa seva i el S. Jordi era en teoria el més inferior. Ja que quan surtin aquestes línies ja s'haurà jugat a Bunyola i s'espera poder treure poca cosa d'allà dins. Llavors es rendirà visita al Molinar i finalment a la Real, equip que com l'anterior ocupen una bona zona a la taula de classificació —quarta i quinta

Jaume Rigo, un dels jugadors més joves del C.F. Lluçmajor.

posició— a l'hora de fer aquest comentari.

Difícil papereta per als al·lots dirigits per Jaume Clar, però que segurament ja permetrà fer un balanç de quina serà la sort final del quadre llucmajorer, encara que queden 10 jornades per acabar.

I si hem començat amb aquest títol, "moltes ocasions i pocs gols" volem acabar, com es diu de sempre, donant a cada un allò que és seu, ja que no podem oblidar l'excel·lent labor de les línies vermellones de cobertura que actualment, amb 22 gols en contra, són l'equip que menys gols ha encaixat de tots els que componen el campionat de Primera Regional. Es una llàstima que les altres coses no acompanyin.

Quintana.

Sports

CA'N SALOM

CORDELERIA

I

ESPARDENYERIA

ARTICLES DE PESCA

C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84

LLUCMAJOR

Els joves també compten

Juvenils C.D. España

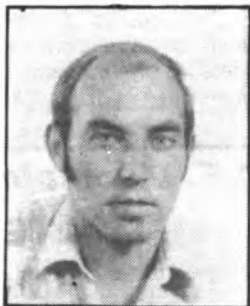
RAFEL PUIGSERVER, NOU RESPONSABLE DE L'EQUIP

Ja anunciàvem a la passada edició que Anton Vidal, entrenador dels juvenils, havia cessat com a tècnic d'aquest equip. Ara no interessen els motius, però Antoni sap —ja que així ho va manifestar un servidor el dia següent de la dimissió— que té les portes obertes d'aquesta revista per a qualsevol opinió o argument que vulgui posar en clar. Va preferir no parlar, ell deu saber perquè, n'altres respectam aquesta actitud i punt.

S'encarrega de moment, d'aquesta difícil tasca, el nostre particular amic Rafel Puigserver, que esper que tenguí sort i una gran dosi de paciència en el seu nou afer.

Quant als darrers resultats, concretament des de que Puigserver va agafar el timó de la nau, hem de dir que no han estat tot lo bons que s'esperava i encara que manquen bastants jornades per acabar el campionat, creim, ni tant de bo que ens equivoquem, que es tornarà quedar a les portes de l'ascens.

També hem d'afegir que han tornat els jugadors que durant una temporada estaren apartat de la plan-

R. Puigserver, nou responsable dels juvenils. i Vaja un maldecap!

tilla. Ens referim a S. Feliu, Cano, Reina i Janer Manresa. També ens alegrem des d'aquí de la recuperació i del retorn d'en Rafel Cladera.

A l'hora de tancar aquesta edició els espanyistes ocupen el tercer lloc amb 27 punts dels 20 partits disputats, dels quals s'han aconseguit 12 victòries, 3 empats i 5 derrotes. Des de que es va iniciar la segona volta —coincidint amb la presa de possessió d'en Puigserver— aquests han estat els resultats: ESPAÑA, 4 - FELANITX, 1 Alaró, 1 - ESPAÑA, 1 Artà, 3 - ESPAÑA, 1 ESPAÑA, 2 - Pto. Cristo, 0 Petra, 2 - ESPAÑA, 0

J.Q.C.

INFANTILS C.D. ESPAÑA

Continuen mantenint la regularitat els infantils del C.D. "España" i es solidaritzen al sisè lloc de la classificació general, ja que ocupen aquest lloc des de moltes jornades anteriors.

Com era d'esperar els dos components d'aquest equip, J. Fuentes i M. Magaña que foren presseleccionats pel màxim responsable de la balear, M. Jaume, han quedat fora del grup definitiu dels 25 que defensaran al Pavelló Balear als propers Campionats d'Espanya. Aquests al.lots són encara molt joves i si continuen la seva línia arribarà l'hora de demostrar allò que realment valen.

I tornant a l'àmbit regional, direm que dels 22 partits disputats, fins a la data, n'han aconseguit guanyar 12, empatar-ne 1 i perdre-ne 9. Tenen idò 25 punts, amb 38 gols a favor

Josep Cano, infantil del C.D. España.

i 30 en contra. D'aquests gols favorables el qui més n'ha aconseguit ha estat en Magaña (16) i si les coses li roden igual, serà segurament el guanyador del Trofeu "Bar Sport" ja que els seus immediats seguidors —Fuentes (7) i C. Tomàs (6) estan molt distants.

Materiales Construccion

Amengual

DISTRIBUIDOR DE CAOLITA

glassi
color

FABRICADO POR FORMICA ESPAÑOLA S.A.

ALMACEN:

Ronda Migjorn, 154

Teléfono 6C 09 59

LLUCMAJOR (Mallorca)

Cristaleria Lluçmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats - Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Teléf. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

CA'N MATIES

BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

ALEVINS C.D. ESPAÑA

Es excel·lent la marxa dels més petits, i es nota una línia ascendent als darrers partits que els ha duit a ocupar la quarta plaça de la classificació. El darrer resultat que coneixem a l'hora d'escriure aquest comentari és la derrota mínima a Felanitx (2-1). De les 18 jornades disputades s'ha aconseguit guanyar en 8 ocasions, empatar en 5 i perdre només 5 encontres. Amb 21 punts estan molt a prop del segon classificat i encara que allò que realment importa és mantenir una regularitat i que algú, i millor si eren tots, al seu dia, arribi a figurar en el primer equip del C.D. España. Els gols encaixats són 24 i els a favor, 34. El màxim goleador és en

Joan Costa, alevín del C.D. España.

Salom (9) seguit d'en Mòjer (5), Sampol (5) i A. Clar (4).

J.Q.C.

**ESTAMOS
CELEBRANDO CON ÉXITO
EL NACIMIENTO DEL FIESTA.**

lexitol

Porque hay más de 300.000 dueños satisfechos: 300.000 Fiesta rodando en España.
Y 2.5 millones en todo el mundo. Y este Fiesta Exito tiene todo lo bueno de todos los Fiesta como, por ejemplo, tracción delantera y además...

lexitol

Un equipo de éxito!

- Reposacabezas delanteros.
- Luces de marcha atrás.
- Faros supletorios de largo alcance.
- Escudos protectores de parachoques.
- Luna trasera térmica.
- Anagrama Fiesta trasero negro mate.
- Molduras protectoras laterales.
- Cristales tintados.
- Y como todos los otros modelos de Ford, tiene 12 meses de garantía sin límite de kilometraje.

lexitol

El de su precio. Para ti.

Ven a verlo. Más de 230 puntos de venta y servicio Ford te esperan.

El Exito va a tener éxito contigo. Y tu con él.

458.500 ptas. F.F.

**CELEBRALO
TU TAMBIEN CON EL
FIESTA**

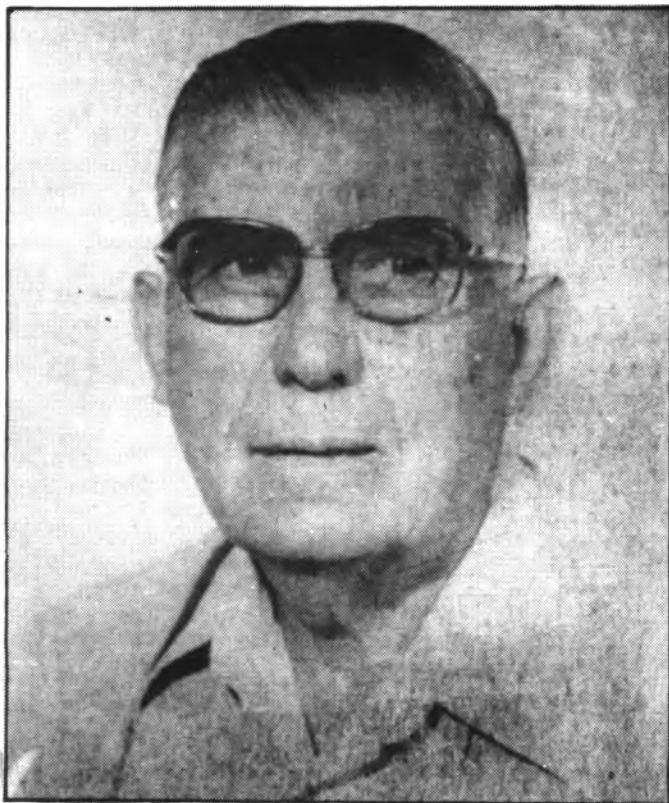
**COLABORAR EN
LLUCMAJOR**

Taller: Miguel Mas
C/. Ciudad s/n° Telef: 660125

FORD FIESTA

Ciclisme

TROFEU A. VIDAL PER AFICIONATS DE 1ª Y 2ª CATEGORIA

Joan Oliver Boscana (a. Graute) un dels principals coordinadors de la prova. (Foto Fermín).

El proper 19 de març, a partir de les 9 h, tindrà lloc, per segon any consecutiu, el trofeu A. Vidal reservat per a corredors aficionats de 1a. i 2a. categoria. Aquesta carrera ciclista estarà organitzada una altra vegada per Pere J. Capó, president de C.D. PUCH-CASA CAPO i comptarà amb la col·laboració de la Federació Balear de Ciclisme i l'Ajuntament de la nostra ciutat, a més d'altres organismes i cases comercials. A l'hora d'ara no sa-

bem exactament el recorregut encara que no serà molt diferent que el de l'any passat, el començament i la meta final seran davant el "Bar Espanya", seu del Club Ciclista Lluçmajor, comptant amb uns 90 kmts. de recorregut. Hem d'afegir que una de les persones més decisives per a que aquesta prova es torni celebrar dins Lluçmajor ha estat el veterà local Joan Oliver Boscana.

Joa.Quin.

NOTA DE LA REDACCIO

A la revista núm. 17, a una informació referent al Concurs de cans eivissencs, quan parla dels premiats diu:

1er. a.- Miquel Clar - Blai Nadal.

1er. b.- Miquel Clar - Blai Nadal.

Havia de dir:

1er. a.- Joan Garau.

1er. b.- Miquel Clar - Blai Nadal.

COLOMBOFILAS

Al llarg del mes de febrer, en el Club Colombòfil, llucmajorer s'han realitzat tres amollades des d'Eivissa i una des d'Orihuela, proves totes elles, puntuables per a les classificacions del Trofeu Sanitàries Castell i sobretot del Baró de Vidal, que són seguides amb molt d'interès pels colomistes participants, que en nombre de 27, setmanalment vénen donant emoció al campionat que s'està disputant.

Els resultats de les proves celebrades des de la publicació de l'anterior número d'aquesta revista, són els següents:

II EIVISSA:

- 1.- Aleix Comas.
- 2.- Bernat Vadell.
- 3.- Janer-Tomàs.

III EIVISSA:

- 1.- Antoni Oliver.
- 2.- Aleix Comas.
- 3.- Bernat Vadell.

IV EIVISSA:

- 1.- Janer-Tomàs.
- 2.- Antoni Oliver.
- 3.- Aleix Comas.

ORIHUELA:

- 1.- Janer-Tomàs.

- 2.- Damià Monserrat.
- 3.- Janer-Tomàs.
- 4.- Mateu Garí.

Fora de les classificacions, aquestes amollades han tingut uns resultats diferents. Unes han deixat satisfets a la majoria de colomistes; altres han desil·lusionat un poc als concursants, per haver sofert un nombre considerable de baixes en el seu equip de missatgers.

La velocitat ha estat també molt desigual. Mentre que en unes proves no ha passat de regulars, en altres s'han rossat els 100 kms per hora.

Quan s'han disputat cinc de les deu proves del campionat, les classificacions general estan així:

TROFEU SANITÀRIES CASTELL.

- 1.- Aleix Comas.
- 2.- Antoni Oliver.
- 3.- Bernat Vadell.

TROFEU BARO DE VIDAL.

- 1.- Janer-Tomàs.
- 2.- Bernat Vadell.
- 3.- Antoni Oliver.

Bernat

Regates d'lots

TROFEU D'HIVERN

Diumenge dia 20 es celebrà una regata d'una sola prova, la manca de vent que al principi fou absoluta i a l'hora de la sortida que va ser amb spi, els quinze vaixells participants, els va ser molt difícil aguantar-lo a dalt.

Quan tota la flota estava a s'altura de S'Estanyol, es va veure una ràcada que indicava que s'aixecaria vent de llebeig i es patrons més experimentats li sortiren a camí, i ets altres quedaren davant es mollet de S'Estanyol, fins que després de quasi mitja hora els arriba es vent i pogueren sortir; degut a tot això la flota quedà xapada en dues, quedaren a la de davant el "Cristina", es "Colonia", un "furia" 33 sense nom i el "Coonus", encapçalava s'altra flota; el "Gavina", virada sa boia se posa proa a sa Coniera on s'havia de voltar, i an aquest bordo que va ser de cenyida es mantengueren ses posicions. Entre ses illes Coniera i Na Foradada es tornen aixecar els spis, es mantengué es vent amb força dos molt justa i a sa sortida de Na Foradada, el "Lady Pepa" aconseguí passar al "Coonus", per darrera i per davant tot seguí igual. De cenyida una altra vegada per la nova rolada d'es vent que ara era de llevant,

cap a s'arribada falta gent, que era en es Club Nàutic de sa Ràpita, organitzador d'aquesta regata, i l'"Antares" aconseguí passar al "Coonus" primer i després a l'"Iria" que també havia aconseguit passar al "Coonus", i l'arribada va ser primer el "Cristina", seguit per "Furia 33". La classificació general és aquesta:

- 1.- Cristina
 - 2.- Furia 33
 - 3.- Colonia
 - 4.- Coonus
 - 5.- Antares
 - 6.- Lady Pepa.
- Fins a 15 participants.

No podem tancar aquesta crítica sense dir que els dos iots llucmajorers per una vegada a s'historia foren tripulats per llucmajorers. Antares duia Antoni Rosselló com a patró, i de tripulants: J. Sastre, Tolo Riera. Al "Coonus": Rafel Pades, Joan Baptista Garau i en Jaume Clar (fill) i com a patró un servidor. Des d'aquestes planes volem fer una crida a tots els que els agradin les regates de vela, que manquen tripulants i que volem que siguin llucmajorers, per poder compo-sar, al manco dues tripulacions que alcin es nom d'es nostre poble, si n'hi ha cap d'interessat, només ha de fer dir-ho. Fins a sa pròxima.

Jaume Clar Socias.

Club Pesca «ES CAP-ROIG»

TROFEU PRESIDENT

Ses dues proves que formen aquest trofeu compten amb una gran participació de pescadors. Aquestes proves s'han hagut de disputar ara per manca de dates disponibles durant la passada temporada.

Es peix fou escàs a causa del mal temps però així i tot els pescadors aguantaren totes ses proves.

Resultats de la primera:

- 1.- Miquel Vidal . 1565 grs.
- 2.- Francesc Pedregosa . 761 grs.

Resultats de la segona prova:

- 1.- Miquel Vidal . 1.262 grs.
- 2.- Francesc Riera 1110 grs.

Enguany el guanyador del trofeu ha estat en Miquel Vidal, seguit d'En Pedregosa i empatats ambdós per a la peça major.

Aquests trofeus i els de la temporada passada seran entregats durant un dinar de companyonia a les 2 del migdia a Ca's Busso, dissabte dia 5.

Joan Clar Coll.

ESPORTS LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT AMB
ESPARDANYES,
PRENDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

C/. S'Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

Entre noltros

NAIXEMENTS.

- *Ana Ma. Mas Oliver, de Juan i Margarita. Dia 14-1-83
- *Miguel Angel Martí Cerdà, fill de Miquel i Margarita. Dia 24-1-83.
- *Ma. Teresa Palacio Garcías, de Gumersindo i Antònia. Dia 26-1-83.
- *Miguel Puigserver Ferrà, fill de José i Francisca. Dia 2-II
- *Ma. Magdalena Rigo Roig, de Gabriel i Margarita. Dia 9-II-83.
- *Joan Gual Feliu, fill de Miquel i Francisca. Dia 16-II-83
- *Catalina Sastre Mut, de Lorenzo i Antonia. Dia 14-II-83
- *Isabel Carbonell Tomàs, filla de Lluç i Esperança. Dia 19-II-83.
- *Maria Martí Rueda, de Salvador i Ana Ma. Dia 18-II-83
- *Ma. del Mar Trobat Astorga, filla de Lorenzo i Patrocinio. 15-II-83.
- *J. Andrés Vich Forteza, de Juan i Ana Ma. Dia 17-II-83
ENHORABONA!

MATRIMONIS.

- *Andreu Adrover Jaume amb Elena Mas Alba. Matrimoni celebrat a Sant Bonaventura dia 8-I-83.
- Antonio Navarro Vara amb Isabel Garcia Gómez. Dia 19-I-83 a S'Arenal.
- *José Manuel Smith Salvador amb Maria Eloisa Queipo Ferragut. Dia 5-II-83.
- *Miquel Torrens Vicens amb Virtudes Garcia López. Dia 22-I-83 a Sant Bonaventura.
- *Angel Pérez Romero amb Ma. Magdalena Garcia Oliver. Dia 12-2-83.
- *Jaume Garau Ariza amb Nathalie Anna Johanna Bidlet. El 18-2-83, al Jutjat de Pau de Lluçmajor.
- *Marcelo Aguilar Montes amb Ma. Carme Lara Beltrán. Dia 19-2-83, a S'Arenal.
- *Maties Gili Seguí amb Catalina Millan Alemany. Dia 22-2-83, a l'església Parroquial de Sant Miquel de Lluçmajor.
PER MOLTS D'ANYSI!

DEFUNCIONS.

- Esperança Tomàs Barceló. Dia 16-1-83.
- Petra Caldes Payeras. El 17-1-83.
- Maties Oliver Servera. El 19-1-83.
- Jerònia Pelegrí Tomàs. 21-1-83.
- Martorio Gracia Mendoza Peñafiel. 22-I-83.
- Francesc Domínguez Ruiz. 27-1-83.
- Catalina Alemany Cañellas. 1-2-83.
- Maria Rigo Vallbona. Dia 3-2-83.
- Miquel Font Salvà. 3-2-83.
- Raimundo Sotoca Mollejo. 3-2-83.
- Adoración Maleno Guevara. Dia 5-2-83.
- Juan Sastre Oliver. El 5-2-83.
- Magdalena Torrijos Peña. 5-2-83.
- Francesc Monserrat Vidal. Dia 24-1-83.
- Miquel Salvà Cardell. El 9-2-83.
- Antoni Puig Salvà. 10-2-83.
- Guillem Pastor Tomàs. 11-2-83.
- Isabel Monserrat Cardell. 15-2-83.
- Francisca Antich Caldentey. El dia 15-2-83.
- Francinaina Tomàs Janer. El 17-2-83.
- Catalina Sitjar Rigo. 18-2-83.
- Antònia Aina Oliver Capó. Dia 19-2-83.
- Catalina Ballester Fiol. 21-2-83.

EN PAU DESCANSIN.

NOTA: Els nins nats a Ciutat i no registrats a Lluçmajor no figuren en les relacions que donam a la Secció "Entre noltros".

Les defuncions que no s'inscriuen al Registre Civil de Lluçmajor per intervenir el jutge d'Instrucció de Ciutat o qualsevol altre Jutjat de Mallorca, tampoc hi ha possibilitat d'aparèixer en aquesta relació.

TORN DE METGES I APOTECARIES DURANT EL MES DE MARÇ.

METGES.

Dies 5-6: Dr. M. Pons.
Dies 12-13: Dr. R. Llompart.
Dies 19-20: Dr. D. Salvà.
Dies 26-27: Dr. J.E. Carrero.
Dies 31-1: Dra. M. Bosch.

NOCTURNS:

Dilluns: D.J.E. Carrero.
Dimarts: D.R. Llompart.
Dimecres: D.R. Llompart.
Dijous: D.D. Salvà.
Divendres: D.M. Pons.

APOTECARIES.

Dies 1 al 6: D.M. Pons.
Dies del 6 al 13: D.J. Mir.
Dies del 13 al 20: D.M. Cirera.
Dies 20 al 27: D.S. Gamundí.
Dia 27: D.M. Pons.

CLIMATOLOGIA.

FEBRER - 82. Observació de dates tancada dia 22.

Les temperatures del mes de Febrer han estat fredes, molt fredes, arribant-se al zero graus; mirant la gràfica veim que els dies 6 ò 7 primers del mes no canvià la situació anticiclònica que regnà dins el Gener i que va esser dia 8 que començaren a baixar les temperatures, arribant a dia 10-11-12 que són les més fredes.

Les precipitacions, tan esperades pels pagesos, arriben dia 12 fins dia 15 plovent 10,40 l/m, essent de neu dia 12 i dia 13.

Tomeu Font Tous.

**DEPILAR-SE AMB
LA DEPILACIÓ
ELECTRICA ES
DEPILAR-SE
UNA VEGADA PER SEMPRE**

**ES UN SERVEI MES DE LA
PERRUQUERIA I BELLESA DE LES**

GERMANES PUIGSERVER

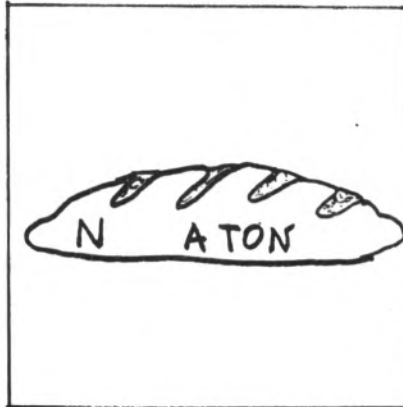
Orient. 3 - LLUCMAJOR
TANDES A CONVENIR TEL. 660287

Sopa de lletres

D O R S P I A M O N
K V S B L E G O S U
I R C T L S B N U S
P O A R M A X D C A
A S S Z A B V R A D
N A T V J D C A E A
O I E J O F N G O L
B E L T R A N O D L
M I L L O R Q E I E
P J P G F L H M E V

Onze noms de cales de Mallorca

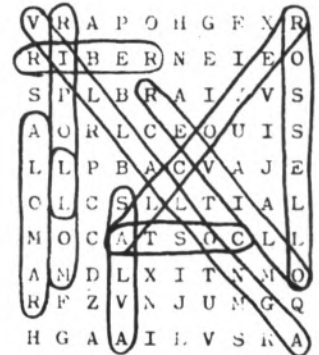
Jeroglific

On ho tenia?

Solucions

Sopa de lletres

LLUCMAJOR

P'es forat d'es moix

Les creus estan espanyades, mai no escoltaren al Doctor D. Contestí que bé ho va demanar. Les arribaran a arreglar qualque dia?

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

VIDEO CLUB CA'N BERNAT

Carrer Sant Miquel, 51
Tel. 66 09 92 LLUCMAJOR

ELECTRICA Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

**INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
SERVEI TECNIC**

**SISTEMES D'ALARMA I SEGURETAT
ANTI - ROBO**

INSTAL·LACIONS D'ENERGIA SOLAR

C/. Jaume II, 40 - Tel. 66 01 39
Ronda Migjorn, 90 - 2on. Tel. 66 06 08
LLUCMAJOR

**VENDEMOS SEGURIDAD.
POR SISTEMA.**

TIEMPO/BBDO

Red Seat. La garantía más fuerte.

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S. A.**

AGENTE

ISLEÑA DE MOTORES, S. A.
Concesionario Oficial

COLABORADOR

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

TALLERS LLUCMAJOR

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR (Mallorca)

**CERAMIQUES
M. ARTIGUES**

**Ribelles - Pitxers
Quadres
i miralls de rajola**

Taller: Carrer Major, 157
LLUCMAJOR - Tel. 66 18 85

CA'N PAU SALVA

***ELECTRODOMESTICS**

***INSTAL·LACIONS**

TENIM LES MILLORS MARQUES
I BONS PREUS EN VIDEOS I
TELEVISORS

*EMERSON
*TELEFUNKEN
*SANYO
*BLAUPUNKT
*THOMSON
*ITT
*PHILIPS
*KOLSTER

*ELBE
*SHARP
*AKAI
*GRUNDIG
*ZENITH
*SONY
*I ALTRES

*BOTIGA: C/. Bisbe Taixaquet, 24
*TALLER: C/. Weyler, 1
Tel. 66 01 04 - 66 02 55
LLUCMAJOR

OFERTA DEL MES
EQUIP DE VIDEO
PORTATIL COMPLET
AMB CAMARA I
SINTONITZADOR
AMB 2 BATERIES
DES DE 335.000 PTES.

PAGUI EN COMODES
TERMINIS I SENSE
CAP ENTRADA FINS A 5 ANYS

EL FORN CA'N PACO ELABORA ELS SEUS PROPIS
PRODUCTES I ELS VEN DIRECTAMENT AL CLIENT
RESPECTANT AL MAXIM LES NORMES DE SANITAT
I HIGIENE

DESDEJUNIS
(DESAYUNOS)

Ensaïmades
Brioixos
Panets de Viena
Panets de bombon
Croisants
Magdalenes
Biscuit
Bollos

ANIVERSARIS
Preparam tortades pels
aniversaris de nins,
adornades amb motius
infantils

NOVETAT !

A partir d'ara podrà
adquirir "berlines"
fetes del dia al nostre
establiment

LLUCMAJOR
C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45